

Cor et Vasa se vrací na mezinárodní scénu

K datu 1. ledna 2012 projde časopis *Cor et Vasa* podruhé ve své 54leté historii zásadní změnou. První změna před 18 lety znamenala přechod z mezinárodního časopisu (tištěného anglicky a ruský) na časopis tuzemský (tištěný česky, slovensky, ev. v malé míře i anglicky). Změna, která se připravuje k 1. lednu 2012 je motivována snahou nově zvoleného výboru ČKS (včetně „staronového“ šéfredaktora *Cor et Vasa*) zvýšit úroveň časopisu, dostat ho do mezinárodních databází a pokusit se získat oficiálně uznávaný impakt faktor. V tomto příspěvku chceme připomenout minulost našeho časopisu a zejména čtenáře informovat o plánech časopisu na příští čtyři roky – tedy na funkční období nového výboru ČKS. V úvodu též podotýkáme, že *Cor et Vasa* je oficiálním časopisem nejen ČKS, ale též České společnosti kardiovaskulární chirurgie.

Historie Cor et Vasa do roku 1992

Mezinárodní časopis *Cor et Vasa* prvně vyšel v roce 1959. Byl to společný časopis zemí tzv. východního bloku. Jeho posláním bylo uvádět výsledky výzkumu z oblasti kardiologie i angiologie (jak vyplývá z názvu časopisu). Vycházel čtyřikrát ročně ve dvou verzích (anglické a ruské) v nakladatelství Avicenum v Praze. Náklady na tento časopis neslo Československé (později České) ministerstvo zdravotnictví. Již v době svého vzniku měl mezinárodní časopis *Cor et Vasa* v redakční radě vynikající osobnosti, jako A. L. Mjasnikova, E. M. Tarejeva a P. E. Lakomského z Moskvy nebo G. Gottsegena z Budapešti, z československých kardiologů pak F. Herlesa, P. Lukla, V. Haviara a Z. Reiniše. Prvním šéfredaktorem časopisu jmenoval ministr zdravotnictví ČR Františka Herlesa, který jej vedl 15 let až do roku 1974, kdy byl penzionován, poté jmenoval ministr zdravotnictví ČSR do této funkce J. Widimského, který *Cor et Vasa* vedl v letech 1974–1992.

Od roku 1977 začal časopis *Cor et Vasa* vycházet šestkrát ročně. Redaktorem časopisu byl Ivo Přerovský a technickým redaktorem Lubomír Kotačka. V mezinárodní redakční radě byli přední kardiologové z Bulharska, Československa, Kubu, Maďarska, východního Německa, Polska a Sovětského svazu. Velice aktivní byl prof. Schwatzabaja z Kardiologického institutu v Moskvě. V roce 1979 byl uveřejněn i pamětní článek Z. Reiniše k 50. výročí založení Československé kardiologické společnosti (druhé nejstarší v Evropě a třetí na světě).

Do časopisu *Cor et Vasa* přispívali v 80. letech minulého století též přední kardiologové a angiologové ze západních zemí (včetně tří prezidentů Evropské kardiologické společnosti – H. Denolina, P. Hugenholtze a F. Loogena). P. Hugenholtz je považován za zakladatele moderní podoby ESC, F. Loogen byl slavný tím, že byl v mládí středním útočníkem Bayernu Mnichov. Časopis přinesl opakovaně statě vedoucích pracovníků WHO o aktivitě kardiovaskulárního oddělení WHO z pera Z. Fejfa, Z. Piši aj. *Cor et Vasa* publikoval též článek Lenfanta o kardiovaskulárním programu National Institute for Heart, Lung and Blood v Bethesda USA, dále článek J. Čazova z Moskvy o rozvoji sovětské kardiologie, články H. P. Gurtnera (později citovaného v NEJM),

J. Mlczocho, H. Blömera, J. Bishopa, F. Buhlera, Wilhelmsena, Thulina a dalších. Ke zvýšení mezinárodní účasti byla využívána i mezinárodní symposia o plicní cirkulaci pořádaná v Praze v pětiletých intervalech v době 1969–1999.

Byla uveřejněna i monotematická čísla: dvojčíslo prací ze symposia o humorálních a hemodynamických aspektech hypertenze (1982), čísla o pediatrické kardiologii (1981), kardiokirurgii (1984), preventivní kardiologii (1984), náhlé srdeční smrti (1986), echokardiografii (1986), plicní cirkulaci (1980), funkci levé komory u plicních chorob (1981), radionuklidové kardiologii (1981).

Velkým kladem byla skutečnost, že *Cor et Vasa* byl zahrnut v americkém výběru *Current Contents – Clinical Medicine* (až do vzniku internetu nejvýznamnější zdroj citací v klinické medicíně), dále Index Medicus, Excerpta Medica, Current Opinion in Cardiology etc., takže práce *Cor et Vasa* byly v mezinárodní literatuře hojně citovány včetně časopisů *NEJM*, *Lancet*, *Chest* a dalších. Poslední (již neúplný) ročník v této mezinárodní podobě vyšel v roce 1992.

Cor et Vasa v období 1993–2011

Po roce 1990 s rozpadem RVHP přestaly jiné státy podporovat vydávání časopisu *Cor et Vasa*, kterému hrozil zánik. V roce 1992 učinil výbor ČKS velmi prozíravé rozhodnutí a převzal časopis pod svá „křídla“. Tím jednak zachránil jeho existenci a jednak ČKS získala plnohodnotný vlastní časopis (do té doby vydávala ČKS pouze nepravdivě Kardio zpravodaj). Je logické, že ruku v ruce s tím klesl postupně zájem zahraničních autorů (kromě kardiologů ze Slovenské republiky, pro něž byl *Cor et Vasa* od začátku plně otevřený a díky příbuznosti jazyků i plně dostupný) v našem časopise publikovat, a to navzdory tomu, že po celou dobu jeho „nové“ existence přijímal články ve třech jazycích: češtině, slovenštině i angličtině.

V letech rychlého rozvoje celé ČR se dařilo i našemu časopisu. ČKS byla jeho vydavatelem a nakladatelem byla firma Praha Publishing vlastněná holandským obchodníkem H. Sminkem. Časopis měl dostatek příspěvků i reklam a periodicitu jeho vydávání se postupně zvýšila z původních čtyř čísel ročně až na 12 – ze čtvrtletníku se stal měsíčník. Přibližně kolem roku 2000 ale postupně začal klesat počet příspěvků. Důvody byly v principu dva: 1) vznik několika nových tuzemských časopisů (Intervenční a akutní kardiologie, Kardio-revue, řada šířeji zaměřených časopisů), 2) zvyšující se tlak univerzit na publikování v časopisech s impakt faktorem. První příčina znamenala odliv části – zejména přehledových – článků (některé z konkurenčních časopisů za ně dokonce autorům platily honoráře). Druhá příčina pak znamenala poměrně velký odliv původních prací. Mnoho původních prací českých, moravských i slovenských autorů tak v současné době vychází v zahraničních časopisech, které téměř nikdo nečte (a které většina našich kardiologů možná ani nezná), ale které mají malý impakt faktor.

Poté, co firma Praha Publishing opakovaně zkrachovala (podruhé pod názvem MedProGo), dohodla se ČKS s firmou

MEDICAL TRIBUNE CZ a ta se stala novým nakladatelem našeho časopisu. V posledních několika letech však vývoj nebyl příznivý ani po stránce počtu příspěvků (důvody viz výše), ani po stránce ekonomické (mezinárodní nepříznivá situace se promítla i do klesajícího příjmu z reklam). Proto nový výbor ČKS si jako jednu ze svých hlavních priorit stanovil zlepšení úrovně a postavení našeho „rodinného stříbra“ – kardiologického časopisu s více než půlstoletím tradice.

S ohledem na úspěšnost dvou česko-slovenských časopisů (*Vnitřní lékařství* jako oficiální časopis České internistické společnosti ČLSJEP a Slovenskej internistickej spoločnosti SLS a *Acta chirurgiae orthopaedicae et traumatologicae Cechoslovaca* jako oficiální časopis České společnosti pro ortopedii a traumatologii a Slovenské ortopedické a traumatologické společnosti) zvolil výbor ČKS nejprve strategii spojení s časopisem Slovenské kardiologické společnosti. Výbor SKS byl předložen oficiální návrh na vznik společného časopisu. Výbor SKS se otázkou zabýval, avšak rozhodl se pro zachování vlastního časopisu *Cardiology Letters*.

Druhou strategií, o které jsme uvažovali, bylo spojení s existujícími tuzemskými kardiologicky orientovanými časopisy (viz výše) s cílem vytvořit silnější národní časopis. Nakonec se však výbor ČKS jednoznačně přiklonil ke strategii směřující do budoucna k prestižnímu cíli – získání impakt faktoru. Pro tento cíl jsme potřebovali najít silného partnera – a toho jsme našli ve firmě Elsevier.

ČKS má registrována tři unikátní ISSN: *Cor et Vasa* tištěná verze, *Cor et Vasa* on-line verze, *Kardio* (zpravodaj). Čtvrté ISSN má ruská verze *Cor et Vasa*, která však od roku 1992 nevychází.

Jaký bychom si přáli vývoj Cor et Vasa v období 2012–2015?

Většina z 53 národních kardiologických společností v ESC vydává vlastní časopis. Impakt faktor dosud získalo 10 těchto časopisů (tabulka 1). Z přehledu je patrné, že i s námi srovnatelné velké státy (Nizozemsko, Řecko, Belgie) mohou pro své národní časopisy získat impakt faktor.

K dosažení tohoto cíle je nutné, aby časopis (minimálně ve své on-line verzi) vycházel anglicky. ČKS je připravena k po-

Tabulka 2 Přípravované podoby časopisu Cor et Vasa a zpravodaje Kardio od 1. ledna 2012

	Cor et Vasa – anglická verze on-line přes Science Direct (Elsevier)	Cor et Vasa – česká verze tištěná podoba pro členy ČKS On-line přes www.e-corevasa.cz/
Recenzní řízení	anglicky	– (v češtině recenze neprobíhají)
Překlady rukopisů (honorováno ČKS)	–	z angličtiny do češtiny
Původní vědecké práce	anglicky	anglicky s po- drobným českým souhrnem
Přehledové články, doporučené postupy, odborná stanoviska, editorialy	anglicky	česky (překlady z anglického originálu)
Kasuistiky	anglicky	česky
Příspěvky do zpravodaje Kardio	– (v on-line verzi Kardio nebude)	česky

krytí nákladů na překlady mezi češtinou a angličtinou. Původně jsme uvažovali, že by autoři zasílali rukopisy v češtině a překlady by byly realizovány z češtiny do angličtiny. Tento postup by samozřejmě vylučoval posílání prací zahraničními autory, resp. by si vynutil dvojí (paralelní) administrativu přicházejících článků. Proto se vedení ČKS společně s šéfredaktorem *Cor et Vasa* a s nakladatelstvím Elsevier dohodlo na podobě časopisu uvedené v tabulce 2.

Cor et Vasa bude od roku 2012 vycházet každé dva měsíce (6× ročně). Členové ČKS budou dostávat časopis stejným způsobem jako dosud – čtenáři tedy změnu nepocítí vůbec (kromě – doufáme – zlepšení kvality obsahu). Změnu pocítí pouze autoři – pozitivem bude jistě přístup jejich článků do celého světa přes systém Elsevieru „Science Direct“ (a v budoucnu i snad impakt faktor). Věříme, že nutnost zasílat články

Tabulka 1 Impaktované kardiologické časopisy vydávané národními kardiologickými společnostmi v rámci ESC

Časopis	Kardiologická společnost	Impakt faktor
Basic Research in Cardiology	Německá	6,128
Heart	Britská	4,706
Clinical Research in Cardiology	Německá	3,466
Revista Espanola de Cardiologia	Španělská	2,157
Netherlands Heart Journal	Nizozemská	1,447
Archives des Maladies du Coeur et des Vaisseaux	Francouzská	1,207
Hellenic Journal of Cardiology	Řecká	1,172
Journal of Cardiovascular Medicine	Italská	0,786
Acta Cardiologica	Belgická	0,650
Polish Heart Journal	Polská	0,523

Tabulka 3 Významné kardiologické a kardiochirurgické časopisy vydávané Elsevierem

	Impakt faktor
■ American Heart Journal	5,052
■ American Journal of Cardiology	3,680
■ Annals of Thoracic Surgery	3,558
■ Annals of Vascular Surgery	1,332
■ Atherosclerosis	4,086
■ Canadian Journal of Cardiology	2,224
■ European Journal of Cardio-Thoracic Surgery	2,293
■ International Journal of Cardiology	6,802
■ Journal of the American College of Cardiology	14,292
■ Journal of the American Society of Hypertension	3,129
■ The Lancet	33,633
■ Thrombosis Research	2,372
■ Cor et Vasa	–

v angličtině autory neodradí – ale právě naopak motivuje. Jejich články se totiž ocitnou v mimořádně elitní společnosti (*tabulka 3*).

Přáním (a snem) českých a moravských kardiologů je, aby náš časopis svým významem překročil národní hranice a pomohl tím členům ČKS (ale samozřejmě nejen jim) prosadit se v mezinárodní konkurenci. Tímto směrem půjde anglická on-line verze *Cor et Vasa*. Přitom hodláme i nadále zachovat národní (český jazyk) charakter časopisu – tímto směrem půjde tištěná verze *Cor et Vasa*, která bude přístupná též on-line pro členy ČKS. Těšíme se na kvalitní příspěvky

z českých a moravských pracovišť, ale i ze Slovenské republiky a z dalších států.

*Prof. MUDr. Petr Widimský, DrSc., FESC,
předseda České kardiologické společnosti 2011–2015*

*Prof. MUDr. Jiří Widimský, DrSc., FESC, FAHA,
emeritní šéfredaktor Cor et Vasa*

*Prof. MUDr. Michael Aschermann, DrSc., FACC, FESC,
šéfredaktor Cor et Vasa pro období 2011–2015*